

Nyårsdagen i nådens år 2020- Åke Malander (ELBK)

Intr Ps 40:2-9, Gt 1 Mos 17:1-14, Ep Tit 3:4-7, Ev Luk 2:21, III Luk 13:6-9, Afts Hebr 13:7-16

Ett Gott Nytt År i Jesu namn tillönskas er alla.

Giv, o Jesu, fröjd och lycka: Ett nytt år går åter in. Värdes ock på nytt intrycka I mitt hjärta viljan din. Giv att själen, ren och from, Blir på nytt din egendom. Ny välsignelse och gamman Skänk av nåd oss allesamman. Amen

När åtta dagar hade gått och barnet skulle omskäras fick han namnet Jesus, det namn som ängeln hade gett honom innan han blev avlad i sin moders liv.

Nyårsdagen infaller på åttonde dagen efter Kristi födelse och är alltså Kristi omskärelses dag, en glädjedag men också en dag för djup självrannsakan. Men mest av allt upplever vi den nog ändå som just Nyårsdagen, då ett nytt år tar sin början. Det magiska tolvslaget griper människornas sinnen. Hur har det gamla året varit och, framför allt, hur ska det nya bli? Glädje och sorg, framgångar och besvikelser summeras. Förväntningar men också oro och missmod tränger sig på. Mycken förträngd existentiell ångest kommer till ytan under nyårskvällen och natten. Känslan av egna tillkortakommanden och av maktlöshet inför framtiden tränger sig på och gnager i sinnet. Vi önskar varandra ett Gott Nytt År. Men hur är det, finns det verkligen förutsättningar för ett gott år 2020, när världen ser ut som den gör? Vi kan ju få höra såväl om den ljusnande framtid som om den annalkande katastrofen. Vi kristna ska inte lyssna till och tro på dem som säger: ”Allt står väl till, allt står väl till”, har man vänt Herren Gud och hans ord ryggen till, så står inte allt väl till. Men vi ska inte heller lyssna till och tro på de domedagsprofeter som glömmer att det finns en Gud i himmelen. Visst ser det dystert ut, ”mörker övertäcker jorden och töcken folken”, men det finns ett ljus som har kommit i världen för att ge ljus åt alla människor, ett ljus som mörkret inte har övervunnit. Även vi kristna möter nyåret med liknande känslor, och därtill i en djupare mening än hos världens barn. Som förvaltare av Guds mångfaldiga nåd har vi all anledning att fråga oss hur det är ställt med vår trohet när vi nu ser tillbaka på 2019 och blickar fram emot 2020. Det är mycket att begrunda och lära: det gäller att rannsaka oss själva och framför allt att se på Herren Jesus Kristus.

Ett årsskifte har en dubbel predikan. Nyårsdagen är en botpredikan

En botpredikan? Nu är jag väl ändå väl dyster! Är inte nyår en glädjefest? Jovisst, men glädje kan ju vara av olika slag, det kan vara en festglädje idag som imorgon är bara en stor tomhet, eller det kan vara ”en glädje som ingen ska ta ifrån er”, kanske en glädje mitt i bedrövelsen. Vilket det nu än är så stannar vi kristna upp, därför att Gud har något väsentligt att säga oss. Vart tredje år läser vi på Nyårsdagen ur Lukas 13, Jesu liknelse om fikonträdet som inte bar frukt (eller varför inte kalla den ”liknelsen om vingårdsmannens förbön”?). Ett fikonträd stod mitt i vingården. Ägaren förväntade sig att kunna skörda goda fikon, men han fann inga. Detta upprepades år efter år, och han beslöt därför att hugga ner det. Så långt är det inget märkligt, men sedan tar det hela, som oftast i Jesu liknelser, en oväntad vändning. Nu händer det märkliga: trädgårdsmästaren träder emellan och utverkar att trädet får ännu ett år, att det ska göras ännu ett försök, han ska ta det under sin omvårdnad. Lukas ger inte någon förklaring till liknelsen, men det är ändå lätt att förstå vad som åsyftas med de olika delarna. Ägaren är naturligtvis Gud själv, vingården är Kristi universella, allmänliga kyrka och församling. Men vad menas då med fikonträdet? Det är både enskilda kristna och hela församlingar, som vid ägarens granskning kan befinnas vara fruktlösa träd. Och vingårdsmannen, eller trädgårdsmästaren, är ingen annan än vår käre Herre och Frälsare, Jesus Kristus. Liknelsen talar allvar till oss, den är en botpredikan. Gud har all rätt att förvänta sig frukt av fikonträdet, han är ju den som har anlagt vingården och planterat och vårdat fikonträdet. Därmed, mina vänner, blir den allvarliga frågan för oss, både som enskilda och som församling: Inte är det väl så att det är vi som är eller håller på att bli ett sådant fikonträd? Gud har år efter år låtit sin godhet flöda över oss i timligt avseende; vi lever i våra nordiska länder i ett fritt välfärdssamhälle. Men människan ska ju leva ”icke av bröd allena”. Hans godhet i det andliga har varit om möjligt ännu mer överflödande. Mitt i de svåra avfallstider vi lever i har Herren bevarat oss och låter oss äta fritt av Livets bröd. Han har även här i Norden bevarat en rest som inte böjt knä för Baal. Vi har alla tillgång till Bibeln på våra egna språk i en tidsenlig översättning. Gud har gett oss församlingar där alla nådens medel förvaltas och är i verksamhet, så att vi varje söndag får samlas och fira Herrens sköna

gudstjänst. Han har kallat och insatt präster som delar lag och evangelium för oss, som döper våra nyfödda barn så att de får bli födda på nytt och komma in i Guds rike, som avlöser oss från våra synder och som bespisar oss med Kristi lekamen och blod både i mässan och i eventuell sjukkommunionen. Med sådan omsorg om sin plantering vill Gud med all rätt finna Andens frukter. Hur är det då, mina vänner, är det någon av er som hör eller läser detta som vill träda Gud till mötes och säga: Se här Herre, här är frukten av din omsorg om oss, här är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trohet, mildhet och självbehärskning, ja här växer sig helgelsen allt starkare – kan du möta Gud och säga så? Nej och åter nej, här måste vi alla, även inför 2020, bekänna: Vi har syndat och varit ogudaktiga, vi har varit ohörsamma och olydiga, vi liksom våra fäder. Det är helt rimligt att ägaren säger: Hugg ner det här trädet som inte bär någon frukt, varför ska det stå där och suga näring ur vingården. Men det orimliga är att vi ännu idag står kvar – och vi tycks få ännu ett år! Nyårsdagens liknelse är mer än bara en botpredikan.

Nyårsdagen är en nådespredikan

Jesus talar inte bara till oss om den rättmätiga domen över oss torra fikonsträd. Han talar även om vingårdsmannen (trädgårdsmästaren) som träder emellan och hänvisar till *sitt* verk och avvärjer domen – ännu ett år. Liksom de flesta människor undrar vi hur det nya året ska bli och vad vi kan göra för att det ska bli ett i alla avseenden gott år. Som kristna har vi naturligtvis klart för oss att den här nyårsdagen mycket väl kan visa sig bli den sista för oss, och med den insikten blir vingårdsmannens förbön desto dyrbarare för oss. När vi nu ber att Herren ska vara med oss och bevara oss även under 2020, då har vingårdsmannen redan med sin förbön utverkat det vi ber om. Och han har lovat att ”gräva och gödsla”, det vill säga han ska ännu ett år mätta oss med sitt goda och förse oss med nådens medel i all dess rikedom. Detta kan också illustrera vad som menas med *nåden allena*, för vi ber ju ”inte på grund av vår rättfärdighet utan på grund av din stora barmhärtighet”. Ett gott nytt år börjar med det första budet, som innebär att ”vi ska frukta och älska Gud över allting och i allt tro och förtrösta på honom”, en tro och förtröstan som har sin enda grund i Guds ord och löften: ”se jag är med er alla dagar” och han lovade att ”ingen ska rycka dem ur min hand”. Det är inte någon brist på klarhet i Guds löften; det som förhindrar vår frimodighet är vår egen klenro, och den är en väsentlig del av det icke-fruktbärande som Gud finner hos oss. Vilken tröst är det då inte att vi med vår klenro inte behöver stå försagda och ängsliga, utan vi får, ja vi ska, komma med den synden till vår käre Herre, Jesus Kristus, syndares Frälsare, och vi får be honom: Herre, förök vår tro. En liknelse haltar alltid lite grand. Om det finns något liv kvar i fikonsträdet, om det inte är alldeles torrt, så suger det opp näringen när han gräver och gödslar. Med oss andliga fikonsträd är det dessvärre så att Herren kan förse oss med näring i överflödande mått – och vi kan låta den gå oss förbi. Vi kan betrakta Livets Bröd och vi kan analysera det och disputerar om det och skriva goda avhandlingar om dess tillförlitlighet och förträfflighet, ja allt sådant kan vara bra och det må vi gärna göra, men om vi inte *äter* brödet så får vi ändå inte del av dess näring och nytta. Undrar vi då vad vi ska göra för att 2020 ska bli ett gott och välsignat år, så är det första vi ska betänka att det är ett *nådens år* från Herren och att vi får det endast på grund av vingårdsmannens förbön. Därför ska vi vara angelägna att ta vara på hans grävande och gödslande, vi ska göra flitigt bruk av alla nådens medel. Det är att ta väl vara på Ordet både i vår enskilda läsning och i predikan, det är att låta de nyfödda barnen komma till dopet utan oskäligt dröjsmål, det är att efter ett bedrövligt syndafall inte förtvivla och inte släta över utan skynda till bikt och avlösning, det är att ofta komma till altarets sakrament, till Herrens Heliga Nattvard. Det är genom dessa medel Jesus uppfyller vår bön och förökar och stärker vår tro, och det är genom dessa medel han är närvarande och hos oss alla dagar. Så blir detta nya nådens år ett gott nytt år i Jesu namn.

Han som på denna den åttonde dagen blev omskuren och gick in under lagen i vårt ställe, för att friköpa oss som stod under lagen, han fick namnet *Jesus*, ”*Herren är frälsning*”, ty han skulle frälsa sitt folk från deras synder, frälsa oss otacksamma lärjungar från alla våra synder. Därför kan vi med tillförsikt se fram emot det nya året, och om det skulle bli vårt sista så kan vi ha samma förtröstan som gamle Simeon, ty vi har också fått skåda, fått lära känna den salighet som Gud har berett för alla folk. Ja vi har frimodighet inför domens dag, ty Kristus har i vårt ställe gått in under domen, och den som tror på honom kommer inte under domen utan har övergått från döden till livet. På den grunden kan jag hälsa er, mina vänner, och tillönska er ett Gott Nytt År i Jesu namn. Amen.

Och nu Herre, du som allt intill nu har bevarat oss och mättat oss med ditt goda, nu ber vi att du också under detta nya år ville vara vår Gode Herde och skydda oss från allt ont och bevara oss i tron och bespisa oss med Livets Bröd. Det är inte på grund av vår rättfärdighet utan på grund av din stora barmhärtighet som vi kommer inför dig med våra böner. Förbarma dig över oss och hör vår bön för Jesu Kristi skull. Amen.